

A 1845/kultur

Tekijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Valiokuntaehdotus, joka koskee pohjoismaisen vertailevan analyysin laatimista koulujen sulkemisen aiheuttamista seurauksista oppilaille

Ehdotus

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se laatii pohjoismaisen vertailevan analyysin seurauksista, joita koulujen sulkeminen aiheutti oppilaille Pohjoismaissa.

Taustaa

Pohjoismaat ovat soveltaneet osittain erilaisia strategioita peruskoulujen ja lukioiden sulkemisen suhteen keväällä 2020. Suomessa, Tanskassa ja Norjassa peruskoulut, lukiot, korkeakoulut ja yliopistot suljettiin. Islannissa koulut saivat olla auki, mikäli oppilasmäärä pystyttiin rajaamaan 20:een. Ruotsissa suljettiin lukiot, korkeakoulut ja yliopistot mutta peruskouluissa opetus jatkui normaalisti. Peruskoulunsa sulkeneet maat aloittivat niiden avaamisen kevätkesällä, kun taas lukiot, korkeakoulut ja yliopistot avasivat ovensa vasta syyslukukauden alkaessa.

Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, miten koulujen avaaminen vaikuttaa koronatartuntoihin tai mitkä tartuntojen rajoittamiskeinot ovat tehonneet parhaiten.

Osaaminen ja kulttuuri -valiokunta esittää, että Pohjoismaiden opetusministeriöt ja viranomaiset vaihtaisivat tietoa käyttämistään strategioista ja keinoista, joilla tartuntariskiä voidaan rajoittaa pohjoismaisten koululaisten parissa, sillä koululaiset saattavat kuljettaa tartuntoja myös muualle yhteiskuntaan.

Koulut, korkeakoulut ja yliopistot siirtyivät ovensa suljettuaan nopeasti etäopetukseen, ja oppilaitoksissa on myös löydetty luovia ratkaisuja etäopetuksen mukanaan tuomiin haasteisiin. Etäopetus ei kuitenkaan voi täysin korvata fyysistä opetusta. Fyysisten kontaktien puuttuminen opiskelijoiden sekä opiskelijoiden ja opettajien välisessä kanssakäymisessä voi aiheuttaa mielenterveysongelmia ja heikentää oppimista.

Ruotsin koulutarkastuslaitoksen laatima 260 rehtorin haastatteluun perustuva raportti¹ osoittaa, että etäopetus on rehtoreiden mielestä yleisesti ottaen toiminut hyvin: tekniset ratkaisut ovat toimineet, opetuksessa on voitu noudattaa opetussuunnitelmaa ja aikatauluja, ja oppitunnit ja materiaalit ovat olleet saatavilla myös kertamista varten. Samalla on kuitenkin kohdattu myös muun muassa seuraavia haasteita:

- Joidenkin oppilasryhmien kohdalla etäopetus toimii huonommin; esimerkiksi opintojaan aloittavat oppilaat, sosiaalisista ongelmista kotona kärsivät oppilaat tai erityistarpeita omaavat oppilaat ovat huonommassa asemassa.
- Ammattikoululaisille on toisinaan ollut vaikea löytää harjoittelupaikkoja, kun työpaikat ovat olleet kiinni tai ne eivät ole uskaltaneet vastaanottaa harjoittelijoita.
- Etäopetuksessa on haastavaa toteuttaa koulujen eroja tasoittavaa tehtävää, eli vahvistaa oppilaan oppimista kotioloista riippumatta ja luoda turvallisuutta sekä kiinnittää huomiota oppilaisiin, joiden asiat eivät ole hyvin.
- Oppilaat ovat kaivanneet sosiaalista yhdessäoloa, mitä on ollut vaikeinta ratkaista etäopetuksessa.
- Kaikilla oppilailta ei ole käytettävissään oppituntien seuraamiseen vaadittavia internetyhteyksiä.
- Opettajien on toisinaan ollut vaikeaa tietää, seuraavatko oppilaat tuntia aktiivisesti, jos heihin ei ole ollut näköyhteyttä.
- Sekä opettajien että oppilaiden työn kuormitus on joissakin tapauksissa kasvanut, ja joidenkin kunnianhimoisten oppilaiden on ollut vaikeaa rajoittaa opiskeluaan, mikä on saattanut aiheuttaa stressiä.

On syytä olettaa, että muissa Pohjoismaissa on saatu samankaltaisia kokemuksia. Vaikka etäopetus onkin toiminut useimpien kannalta hyvin, on ilmeistä, että siirtyminen digitaaliopetukseen on ollut vaikeinta niille oppilaille, jotka ovat tarvinneet eniten henkilökohtaista tukea opettajalta ja muulta henkilöstöltä samoin kuin sosiaalisia kontakteja.

Valiokunnan näkemykset

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan mielestä on erittäin tärkeää, että Pohjoismaat vaihtavat kokemuksia siitä, millaisia vaikutuksia koulujen sulkemisella on ollut oppilaiden mielenterveyteen, oppimismahdollisuuksiin ja työharjoitteluun. Tämä tarjoaa myös erinomaisen tilaisuuden vertailla sitä, miten peruskoululaiset Ruotsissa ovat pärjänneet verrattuna muihin Pohjoismaihin, joissa peruskoulut ovat olleet kiinni. Valiokunnan mielestä koulujen sulkemisen aiheuttamista seurauksista tehty pohjoismainen vertaileva analyysi olisi malliesimerkki pohjoismaisesta hyödyistä. Tällaisen analyysin avulla maat voisivat varautua paremmin tuleviin haasteisiin, jos kouluja joudutaan taas sulkemaan tartuntojen lisääntyessä. Raportin tulokset

---

¹ <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/covid-19/uppfoljning-av-gymnasieskolors-distansundervisning---slutrapport.pdf>

voitaisiin esittää pohjoismaisessa konferenssissa, kun sellainen taas pystytään järjestämään.

Pohjolassa 15. syyskuuta 2020

Angelika Bengtsson (SD)

Anna Kolbrún Árnadóttir (Mifl)

Camilla Gunell (ÅSD)

Daniel Riazat (V)

Erlend Wiborg (FrP)

Henrik Møller (S)

Johan Kvarnström (sd)

Jorodd Asphjell (A)

Jouni Ovaska (kesk.)

*Kjell-Arne Ottosson (KD), **puheenjohtaja***

Lars Mejern Larsson (S)

Marianne Synnes Emblesvåg (H)

Mikko Kinnunen (kesk.)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Sebastian Tynkkynen (ps.)

Veronika Honkasalo (vas.)